

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k Národnímu plánu obnovy
Č. J.	27/2020
DATUM ZPRACOVÁNÍ	23. dubna 2021
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Šebesta, Jan Proksch
TELEFON	225 279 201, 225 279 205
E-MAIL	jsebesta@spcr.cz, jproksch@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy České republiky (SP ČR; Svaz) Národní plán obnovy (NPO) vnímá jako **dodatečný zdroj investic v reakci na krizi zajišťující odolnost a obnovu hospodářství**, musí jít tedy o investice adiccionální, které mají reagovat na největší výzvy. NPO musí být vzhledem k termínům pro realizaci rychlým nástrojem k realizaci jen investic se skutečným efektem. Z tohoto důvodu by měl mít soukromý sektor významné místo, protože jeho obnova a odolnost bude znamenat zdroj vyšších příjmů občanů i státu, vyšší odolnost celého hospodářství, potažmo společnosti. NPO by neměl být nástrojem, jak některé plánované výdaje ze státního rozpočtu nebo jiných programů uskutečnit zde.

Upozorňujeme, že stále chybí komplexní matice za všechny investiční programy s alokacemi pro jednotlivé oblasti. ČR bude mít z ESIF cca 550 mld. Kč (včetně 42 mld. na OP ST/JTF), v Modernizačním fondu zatím 150 mld. Kč, zatím 192 mld. Kč v NPO (172 dotací + 20 půjček). To je 900 mld. Kč pro ČR v novém programovém období, a to do toho nepočítáme možnosti komunitárních programů (přes 50 mld. Kč). Tedy celkem kolem bilionu korun pro Českou republiku. Proto je třeba prostředky správně využít a zajistit jejich reálný efekt. Chybí koncepční přístup k dosažení jednotlivých cílů. NPO jako strategický dokument musí mít jasný cíl obnovy a musí reagovat na výzvy, které k obnově povedou. Nelze pouze vytvořit seznam záměrů kombinací posbíraných a neseškrtaných námětů od resortů. Dokumentu chybí strategičnost a skutečné plánování.

Chápeme složitost procesu a mnoho faktorů, které tvorbu NPO ovlivňují – současná pandemická situace, podmínky EK, tlak na zdroje, politické okolnosti. Na druhou stranu, i SP ČR se snaží pomoci, již v srpnu jsme MPO zaslali cca 130 konkrétních investičních projektů, 18 návrhů programů a cca 40 dalších námětů. Nakonec MPO ale zvolilo formu plošných programů a náměty na konkrétní projekty tak nebyly využity.

S MPO jsme pravidelně vedli diskusi. Naše náměty nebyly jen o požadavcích finančních, byly i expertního charakteru ohledně zařazení a nastavení některých položek apod.

Dle našich interních propočtů podíl NPO pro obnovu hospodářství a podnikatelský sektor nebude větší než pětina všech prostředků NPO, což je žalostně málo a dle našeho názoru tak nelze plnit zamýšlené cíle NPO. Prostředky/alokace na komponenty určené podnikatelskému sektoru již v žádném případě nelze jakkoliv krátit. Žádáme naopak, aby byly navýšeny alokace pro podnikatelský sektor na cíle a výzvy, kterým průmysl a podnikání obecně čelí.

Největšími výzvami současnosti i blízké budoucnosti jsou **digitální transformace** a **environmentální transformace** v souvislosti s evropskou Zelenou dohodou.

U **digitální transformace** pandemická krize jasně ukázala výhody jak pro zdravotní krizové situace, tak pro ekonomickou odolnost či vzdělávání. Již před krizí například dle našeho průzkumu od CERGE, byla vyšší

přidaná hodnota na pracovníka výrazně vyšší ve firmách, které se v minulosti rozhodly digitalizovat či, automatizovat ve srovnání s obdobnými firmami, která tak neučinily. Neměli bychom proto zaostávat za investicemi sousedních států a jejich národních plánů obnovy. Například Německo chce v rámci svého NPO do digitalizace soukromého sektoru investovat mnohem více než ČR nejen v absolutní výši, ale i dle procentuálního srovnání.

Pro rychlou a efektivní obnovu českého hospodářství je potřeba **zdůraznit a zintenzivnit spolupráci státu se soukromým sektorem**. Bez jeho zapojení, dat a know-how by se ekonomika jen obtížně reformovala a digitalizovala. Vhodným nástrojem digitalizace malých a středních podniků by byl jeden zastřešující podpůrný program, který by MSP poskytoval "end-to-end" podporu od primární diagnostiky úrovně digitalizace, přes systematické zvyšování digitálních dovedností a přístup k nástrojům a poskytovatelům služeb a produktů, které MSP efektivně pomůžou v jejich digitálním rozvoji.

Stejně tak **environmentální transformace** či dle NPO „zelená tranzice“ se týká veškeré regulace a nových cílů, které bude muset Česká republika plnit. To představuje jak příležitosti, tak ale i náklady a ohrožení pro některá odvětví, pokud se včas nepřijmou související opatření a nezajistí dostatečná podpora transformace. V dodatečných nákladech a nutných investicích se odhady pohybují v období následujících 30 let v biliónových hodnotách. Proto je nutné dopady pro ČR detailně vyčíslit. Přejít se bude týkat mnoha sfér hospodářství i společnosti. NPO samotné samozřejmě tento problém nevyřeší. Problematické ale je, že zatímco některé sektory v NPO podpořeny jsou, některé chybějí. To se bohužel týká také odvětví, které patří mezi jedno z nejvíce dotčených – **zpracovatelského průmyslu**, který nemá svou přímou komponentu pro „zelenou tranzici“.

Žádáme MPO a Vládu, aby diskuse nad návrhem pokračovala se zohledněním následujících připomínek.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. **K vypořádání připomínek**

Žádáme o zpětnou vazbu, jak konkrétně byly naše připomínky zapracovány do textu NPO, a to ještě před tím, než bude materiál odeslán na vládu.

Tato připomínka je zásadní.

2. **K řídicímu výboru NPO**

Připomínáme požadavek, **aby v řídicím výboru NPO byli vrcholoví zástupci sociálních partnerů**. Tento výbor byl přislíben, ale prozatím stále nebyl zřízen.

Tato připomínka je zásadní.

3. **K nastavení programů a výzev NPO**

Žádáme o **včasné zapojení do přípravy nastavení programů a výzev z NPO**, které se budou týkat podnikatelské sféry, aby bylo možné zajistit absorpční kapacitu a kvalitní nastavení podmínek (včetně zahrnutí **relevantních asociací**). Je třeba zvolit jednoduché kontrolní mechanismy a využít dobré praxe. Nad rámec nutných pravidel by neměla být uplatňována další omezení. Bez toho se bude obtížně dosahovat některých klimatických a digitálních cílů. Je potřeba naslouchat žadatelům a zbytné a byrokratické podmínky, které žadatele odrazují, odstranit.

Žádáme o informaci, **kdy budou zahájeny práce na prvních výzvách**. Žádáme o **zapojení do příslušných pracovních skupin/výborů**.

Tato připomínka je zásadní.

4. K principu alokací a vyčíslení podílu podnikatelského sektoru

Požadujeme **konkrétní vyčíslení alokace pro průmysl a pro podnikatelskou sféru. Základním požadavkem SP ČR je navýšení finančních prostředků určených pro průmysl a podnikatelský sektor, který je základem naší ekonomiky a bude čelit všem výzvám a regulacím v digitální a environmentální oblasti i jinde.**

Odůvodnění:

Požadavek SP ČR na vyčíslení podpory průmyslu a podnikatelského sektoru byl ze strany MPO již před více než půl rokem akceptován. Pokud chceme posílit odolnost hospodářství a zvýšit potenciál jeho růstu, musíme toto zohlednit v nastavení alokací (transformaci podnikové energetiky, digitální transformaci, aplikovaný výzkum, projekty na úspory energií, nakládání s vodou, cirkulární ekonomiku, internetovém připojení apod.).

Tato připomínka je zásadní.

5. K požadavku na předložení matice odhadovaných nástrojů a zdrojů pro jednotlivé oblasti

Požadujeme, aby byla **matice dostupných a připravovaných nástrojů a zdrojů (odhadované alokace) pro jednotlivé oblasti a komponenty předložena** a umožnila sociálním partnerům a všem stakeholderům vyhodnocení efektivity a vhodnosti rozsahu podpory jednotlivých oblastí, reforem a plnění cílů. Inspirovat se lze materiálem (tabulkou) k Dohodě o partnerství, nicméně je nutné doplnit konkrétní alokace.

Odůvodnění:

Prostředky NPO by se měly doplňovat s dalšími zdroji (ESIF 2021–2027 včetně OP ST, Modernizační fond apod.). V materiálu však postrádáme souhrnný přehled využití, potažmo případné komplementarity vůči NPO. Bez této znalosti nelze kvalifikovaně určit, zda a jak dostatečně budou potřeby české ekonomiky zajištěny. MPO již před více než půl rokem konstatovalo, že matici na základě našeho požadavku je nutné vypracovat a použije ji ke stanovení alokací NPO. Do teď jsme však žádný (ani pracovní) výčet neobdrželi.

V souladu s usnesením Poslanecké sněmovny z 93. schůze k NPO žádáme, aby byla vytvořena **koordinační platforma** všech dostupných dotačních možností a finančních nástrojů tak, aby se zlepšila přehlednost možností pro žadatele

Tato připomínka je zásadní.

6. K mechanismům podpory Národního plánu obnovy

Žádáme **v případě podpory firemních investic využít primárně grantové nástroje** (platí pro všechny komponenty určené podnikatelskému prostředí).

Odůvodnění:

Finanční nástroje nejsou vhodnou formou podpory pro větší a složitější investice, kde je cílem v první řadě zlepšit finanční návratnost investice. Bez zlepšení návratnosti pomocí přímé podpory by se řada potřebných dodatečných investic v hlavních transformačních výzvách zmíněných dále často nerealizovala, to platí např. pro oblast environmentální či energetiky. Stejná situace je u rizikových investic např. v aplikovaném výzkumu a vývoji, kde nejasná návratnost (kvůli riziku nejistého výsledku VaV) funguje jako významná bariéra. Nástroje jako záruky, úvěry apod. tak nezajistí dostatečnou motivaci žadatelů pro realizaci potřebných investic. Naopak granty zvyšují přímou motivaci firem a zajistí nutnou podporu.

Tato připomínka je zásadní.

7. K podmiňování nesouvisejících investic splněním environmentální započitatelnosti (green tagging)

Zásadně nesouhlasíme s tím, aby se některé oblasti NPO nesouvisející přímo se zelenou tranzicí nesmyslně podmiňovaly jejich vazbou na environmentální oblast kvůli neplnění minimálního „zeleného“ podílu NPO ve výši 37 %. To se týká zejména komponenty 1.5 (Digitální transformace podniků) a např. také komponenty 4.2 (Nové kvazikapitálové nástroje na podporu podnikání a rozvoj ČMZRB v roli národní rozvojové banky a navýšení jejího základního kapitálu) – viz konkrétní samostatné připomínky k těmto komponentám.

Podmiňovat jiné oblasti, které mají být také dle požadavků nařízení a postoji EK podporovány, vazbou na zelenou tranzici, je nesmyslné a pouze to ukazuje na nedostatek samostatných projektů pro transformaci na nízkouhlíkové hospodářství, na což upozorňujeme v dalších připomínkách.

Proto je nutné tuto nesouvisející a příliš omezující podmínku vyškrtnout a zajistit dostatečnou podporu zelené tranzice v druhém pilíři (např. námi navrhovaná komponenta dekarbonizace průmyslu).

Odůvodnění:

Některé projekty díky chytrým řešením a moderním technologiím zčásti přispívají i k zelené tranzici. Pokud nám jde o cíl skutečné digitální transformace, nesmí to být ale podmínkou.

Klimaticko-energetickým cílům musí být vyčleněn dostatečný prostor v samostatných komponentách, podmínka v jiných komponentách v praxi naprosto zásadně sníží využitelnost podpory a nezajistí tak výrazný pozitivní dopad na životní prostředí. Prokazovat přímou souvislost příspěví k zelené tranzici, která s touto tranzicí přímo nesouvisí, je navíc často nemožné.

Tato připomínka je zásadní.

8. K alokaci NPO pro zelenou tranzici

Celková alokace pro 2. pilíř NPO (Fyzická infrastruktura a zelená tranzice), která v aktuální verzi návrhu dokumentu činí 79,994 mld. Kč, je nedostatečná. Od původní verze plánu, který ČR předložila ke konzultaci EK v říjnu 2020, byla navíc částka snížena ze 118,1 mld. o více než 38 mld. Kč.

Podcenění alokace komplikuje plnění minimálního podílu 37 % NPO na zelenou tranzici, a proto musí dojít k nápravě pomocí samostatných komponent souvisejících přímo se zelenou tranzicí. Polovičaté řešení podmínění ostatních investic je nepřijatelné.

Tato připomínka je zásadní.

9. K nastavení indikátorů pro sledování úspor konečné spotřeby energie

Doporučujeme, aby na úrovni projektů byly stanoveny **indikátory** (např. úspora konečné energie v GJ/rok) pro relevantní komponenty (2.1.-2.5., případně nově doplněné komponenty), které umožní vykazat ČR dosažené úspory konečné energie podle článku 7 směrnice o energetické účinnosti a přispět tak k plnění závazného cíle ČR pro rok 2030.

10. Ke kapitole 3.4 Zhodnocení naplňování principu „významně nepoškozovat“

Upozorňujeme, že kritéria DNSH ještě nejsou na evropské úrovni finalizována a jsou mnohdy značně zavádějící z hlediska hodnocení udržitelnosti aktivit. Doporučujeme, aby ČR volila flexibilní přístup

a nenarušení environmentálních oblastí jednotlivými projekty hodnotila v obecném měřítku a v odůvodněných případech s přihlédnutím na specifika jednotlivých programů či projektů.

11.K struktura a rozsahu materiálu

Bylo by vhodné přepracování – **zřehlednění a redukce některých obecných textů NPO**. Je velmi těžké se v materiálu orientovat a získat potřebné informace mj. pro účely zjištění možnosti podpory. Dokument by měl projít také jazykovou revizí kvůli množství překlepů, chybám v řádech či termínech.

Návrh NPO je nepřehledný a nevyvážený v obsahu. Střídavě je v na sebe nenavazujících odstavcích odkazováno na jednotlivé komponenty, tabulky s popisem komponent jsou prolínány s dalšími tabulkami a textem bez jasné návaznosti, uprostřed dokumentu jsou nepopsané fotografie.

12.K (ne)digitalizaci zdravotnictví

NPO nezohledňuje, a to v žádné ze svých komponent, digitalizaci sektorů zdravotnictví v jeho nezbytné komplexitě, tak, aby ČR dosáhla ve všech sektorech ekonomiky, veřejných financí a státní správy výsledků nastavených ve svých vlastních koncepcích – Digitální Česko, E – Government a doporučení a další požadavky EU.

Náprava by měla být učiněna pomocí opatření v rámci komponent 1.1 Digitální služby občanům a firmám, 1.2 Digitální systémy veřejné správy, ale i 6.1 Zvýšení odolnosti systému zdravotní péče a 6.2 Národní plán na posílení onkologické prevence a péče.

Odůvodnění:

Pandemie ukázala na vážné nedostatky zdravotnictví v digitalizaci, resp. v elektronizaci údajů a jejich zpracování (registr očkovaných, registr testovaných apod.). Je zarážející, že i přes mnohá poznání a krkolomná řešení nebyl učiněn ani pokus o navržení strategie nebo plánu, který by vedl od jednotlivých a náhodných či vynucených řešení k zavedení systému, jehož výsledkem by bylo fungující, efektivní a dostupné zdravotnictví. Ještě před pandemií se diskutovala mnohá upozornění na dlouhodobou udržitelnost veřejných financí s ohledem na nárůst výdajů ve zdravotnictví, které se navíc bude v brzké době potýkat se zásadním problémem na příjmové straně. Proto je nezbytné přijmout veškerá opatření, která zajistí důkladnou kontrolu a využitelnost při zachování kvality a kvantity. Toho lze dosáhnout pouze cestou digitalizace.

Tato připomínka je zásadní.

13.K (ne)podpoře cestovního ruchu

V předchozích fázích projednávání NPO bylo opakovaně upozorňováno na oprávněné potřeby podpory oživení a posílení odolnosti sektorů obchodu a cestovního ruchu, resp. HOREKA, s tím, že bude žádoucí uplatnit požadavky k tomu směřující. **K tomu bohužel až na drobné zmínky nedošlo a je otázka, zda je možné ještě v čase zbývajícím do finalizace dokumentu k projednání s Evropskou komisí některé z aktivit NPO k potřebám sektoru přímějším způsobem nasměřovat.** Je třeba alespoň některé průřezové iniciativy využít i k obnově, modernizaci a posílení odolnosti maloobchodu a cestovního ruchu.

Odůvodnění:

V NPO je podpora obchodu a cestovního ruchu velmi omezenou až vysloveně okrajovou záležitostí. Přímá podpora je **zcela marginální, naprosto neodpovídající ekonomickému významu, a především míře postižení obou odvětví a zásadních dopadů.** V tomto je NPO nedostatečně reagující na řešení následků i na potřebu budoucího posílení těchto odvětví. Je proto **legitimní požadovat možnost podpory či zapojení cestovního ruchu a obchodu v NPO.**

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

14. Ke komponentě 1.1 Digitální služby občanům a firmám – návaznosti cestovního ruchu

V této komponentě jako jedině se v rámci popisu investic objevuje blíže nespecifikovaný **okruh projektů v oblasti turismu**, jež má koordinovat programová kancelář Digitální Česko s MMR a CzechTourism.

Celková alokace pro 23 uvedených projektů je něco málo přes 1 mld. Kč. Pokud by se mělo jednat o jediný či dominantní způsob využití zdrojů NPO na tuto oblast, pak by bylo třeba **zvýšit alokaci** a dále by bylo optimální zapojit do implementace kraje, na jejichž úrovni je větší možnost vytvářet projekty digitálního propojení nabídky služeb a kde disponují lepším přehledem o lokálních aktivitách.

Podporovanými službami by mohly být např. programy přímých rezervací služeb pro jejich poskytovatele, a to v podobě prostředků pro optimalizaci přímého prodeje a snížení závislosti na zprostředkovatelích online objednávkou v gastro provozech, prodej ubytovacích služeb přímo apod.

Tato připomínka je zásadní.

15. Ke komponentě 1.3 Digitální vysokorychlostní síť

- a) Žádáme doplnit mezi cíle rozvoje ekosystému sítí 5G také **Podporu zavádění 5G ve strategických průmyslových a logistických zónách**.
- b) Zároveň **žádáme umožnění využití nástroje IRU** (dlouhodobého pronájmu) ve všech výzvách Vybudování vysokokapacitního připojení.

Odůvodnění:

- a) Aktivní podpora pokrytí těchto zón je zásadní pro zavádění prvků Průmyslu 4.0 a úspěšnou digitální transformaci průmyslu.
- b) Součástí všech výzev Vybudování vysokokapacitního připojení (tj. nejen třetí výzvy) by mělo být zajištění dlouhodobého pronájmu IRU jako efektivního nástroje pro zrychlení rozvoje vysokorychlostního připojení.

Tato připomínka je zásadní.

16. Ke komponentě 1.3 Digitální vysokorychlostní síť – mobilním bílým místům

Požadujeme přidat investici **Mobilní bílá místa** s finanční dotací 300 mil. Kč pro zajištění pokrytí kvalitním mobilním signálem i v malých obcích, kde je mobilní signál stále nedostačující.

Odůvodnění:

Stále existuje několik stovek malých obcí a lokalit, ve kterých nelze kvůli vysokým nákladům a minimálním výnosům očekávat komerční výstavbu základnových stanic. Místním občanům chybí kvalitní hlasová a datová služba. V lokalitách může být problém i s tísňovými hovory, i moderními datovými službami. Jde o investici do základní kritické infrastruktury státu a boj proti digitálnímu vyloučení venkovských lokalit.

Pro zajištění spolehlivého signálu je nutná veřejná podpora minimálně pro pasivní část infrastruktury, která představuje hlavní investiční náklad. Podpora by měla směřovat k obcím či krajům, které zajistí výstavbu pasivní části, na níž se umístí vysílače všech poskytovatelů mobilních hlasových a datových služeb, kteří o to projeví zájem. Podle odhadů se jedná o 200-400 obcí a dalších sídelních jednotek, které nebudou pokryty ani na základě plnění rozvojových kritérií z přidělu kmitočtů.

Bez veřejné podpory nebude převážná část nejmenších obcí nikdy pokryta dostatečnou úrovní mobilního signálu, a to jak stávajícími mobilními technologiemi, tak nastupujícími technologiemi 5G. Řešením je alokace přibližně 300 mil. Kč pro obce či kraje, které budou schopny nejrychleji vyřešit zmiňované problémy s délkou procesu stavebního řízení a jsou zároveň ve většině případů majiteli dotčených pozemků a nemovitostí. Alternativně lze problematiku řešit investičním modelem Private Design, Build and Operate na vybudování pasivní infrastruktury v dotčených lokalitách, ale toto řešení je citlivé na omezený čas a kooperaci samospráv a jim podřízených organizací. Spoluúčast musí být pro samosprávu přijatelná, tzn. minimálně na úrovni obdobné výzvy vysokorychlostní přístup k fixnímu internetu v bílých místech, kde byla spoluúčast investorů nastavena na 25 % způsobilých nákladů.

Tato připomínka je zásadní.

17. Ke komponentě 1.3 Digitální vysokorychlostní síť – rozdělení souhrnných nákladů

Požadujeme doplnit do NPO **rozdělení souhrnných nákladů** realizace jednotlivých investic na částky pro jednotlivé iniciativy.

Odůvodnění:

V rámci jednotlivých reforem a investic je v části *Souhrnné náklady realizace financované z RRF za celé období* uvedena jen souhrnná částka za investici, která se často skládá z jednotlivých iniciativ (1.3.1 – měřicí zařízení + DTM, 1.3.3 – pokrytí socioekonomických aktérů + pokrytí obcí přípojnou sítí, a 1.3.4 – pokrytí signálem + opakovače + C-ITS). Není zřejmé, jaká je na jednotlivé konkrétní iniciativy plánována alokace finančních prostředků. To do určité míry zamezuje vyjádření odborné veřejnosti ke stanoveným částkám vůči jednotlivým cílům (např. počet pokrytých lokalit/adresních míst). V předchozích verzích NPO bylo rozdělení *nákladů* jednotlivých investic na částky pro jednotlivé iniciativy uvedeno.

Tato připomínka je zásadní.

18. Ke komponentě 1.3 Digitální vysokorychlostní síť – 1.3.1 Zlepšení prostředí pro budování sítí elektronických komunikací

Požadujeme upravit část textu v části Implementace iniciativy 1.3.1 následovně:

*„V této fázi národní regulátor provede proměření kvality **a dostupnosti sítí elektronických komunikací**, a vyvodí z toho příslušné důsledky, ať již v podobě nápravných opatření uložených operátorům, nebo v korekci údajů o reálně dostupné kvalitě připojení (což následně umožní lepší směřování podpory pro budování sítí).“*

Odůvodnění:

Uvedení textu o případném ukládání nápravných opatření uložených operátorům vyplývá ze zákonných předpisů, je nadbytečné a nevhodné tuto problematiku předjímat ve strategickém dokumentu jako je NPO. Uvedená textace sem svým charakterem nepatří.

19. K příloze 2

Žádáme stanovit **termín plnění Milestone/Target 1: Kontinuální pokrytí koridorů - 1. část na Q1-2 2026.**

Odůvodnění:

Na iniciativy zahrnující výstavbu je nutné stanovit co nejdelší možný termín realizace. Žadatelé nebudou mít zájem na prodlužování realizace a lze tak předpokládat splnění dřívějších termínů. Nicméně zkušenosti bohužel ukazují, že nelze předem stanovit termín realizace, jelikož je výstavba často blokována

procesními, administrativními a jinými problémy. Investoři potřebují eliminovat riziko neúspěšných řízení stanovením flexibilnějších termínů. Pro stanovování dřívějších termínů neexistuje v návrhu odůvodnění.

Tato připomínka je zásadní.

20.Ke komponentě 1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie – zapojení do projektů MCP

Ve vazbě na definované hlavní výzvy komponenty 1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie, str. 114 a to především body

2) *Podpora nových technologií a firem typu start-up a spin-off a budování digitálních šampionů*

3) *Zvláštní důraz na rozvoj klíčových a strategických technologií, zejména AI,*

vznášíme podnět týkající se **opominutí zapojení českých firem a iniciativ do mezinárodních projektů MCP** (multi-country projects), které mají v EU zásadním způsobem přispět k inovacím v oblasti digitalizace a nových technologií.

Odůvodnění:

Jedná se zejména o podporu aktivit, které by umožnily zapojení českých firem do aktivit spojených s tvorbou a práci s citlivými (především zdravotnickými) daty s cílem podpory ekosystému, který by umožnil nastavení vysokého standardu v klíčových oblastech. V rámci komponenty 1.4 jsou řešeny i další strategické iniciativy (např. Evropské centrum excelence v AI "pro bezpečnější společnost" a další), a bylo by tedy vhodné využít synergické efekty a zacílit i na podporu nových IT technologií v oblasti zdravotnictví, což může přinést výrazný rozvojový potenciál českým podnikům (především MSP).

Zásadním podnětem je MCP, celoevropská iniciativa, která má za cíl vytvořit rozsáhlou základnu "přečtených" lidských genomů zaměřená na vytvoření standardů v oblasti práce s komplexními daty (především security) a jejich vyhodnocení (zapojení AI apod.). Pouze jasná podpora s využitím strategické evropské iniciativy může přispět k rozvoji firem podnikajících v oblasti pokročilých IT technologií ve zdravotnictví, a sekundárně podpořit průmysl v oblasti nových léčiv, léčebných postupů a podpořit tvorbu pracovních míst s vysokou přidanou hodnotou. Mezi zakládajícími signatáři MCP byla i ČR.

Celkové souhrnné náklady předpokládající zapojení jak akademické/výzkumné sféry, tak inovativních podniků předpokládají investici cca 350–400 mil. Kč, kde je období implementace reformy možné v letech 2022–2023 (doba implementace ověřena dle pilotních projektů z dalších zdrojů).

21.Ke komponentě 1.5 Digitální transformace podniků – alokaci

Požadujeme **navýšení alokace komponenty 1.5 alespoň na 7 mld. Kč.**

Odůvodnění:

SP ČR původně požadoval navýšení na 10 mld. Kč. Přestože navýšení alokace vítáme, žádáme alespoň kompromisně zajistit alokaci 7 mld. Kč. Na přímou transformaci firem vyčleněno 4,66 mld. Kč, což nestačí pro významnější posun soukromého sektoru, a to i v porovnání s vyššími prostředky na projekty veřejného sektoru v NPO či v IROP. Zároveň je nutné odstranit vazbu na zelenou tranzici – viz další připomínka.

Svaz prosazuje, aby z NPO byly podporovány projekty, které bude složité podporovat například v OP TAK a které mají přispívat k digitální či technologické transformaci firem. Zaměření je komplementární, protože NPO umožní podporovat například velké podniky či firmy v Praze.

Tato připomínka je zásadní.

22.Ke komponentě 1.5 Digitální transformace podniků – nutnosti vazby na zelenou transformaci (green tagging)

Žádáme **vyškrtnout nesmyslnou vazbu digitalizace na zelenou transformaci**. Cílem NPO je digitalizace a zelená transformace, a to ne nutně ve stejné komponentě. Podmiňovat digitální transformaci podniků příspěvkem k zelení tranzici je nesmyslné a pouze to **ukazuje na nedostatek samostatných projektů pro transformaci na nízkouhlíkové hospodářství, na což upozorňujeme v dalších připomínkách**.

Proto je **nutné tuto nesouvisející a příliš omezující podmínku vyškrtnout** v programu Programy přímé podpory digitální transformace podniků na str. 145 v části „Výzva“ a „Cíl“ a **zajistit dostatečnou podporu zelené transformace v druhém pilíři (např. námi navrhovaná komponenta dekarbonizace průmyslu)**.

Odůvodnění:

Zatímco základním cílem má být tolik očekávaná a potřebná digitalizace podniků, v detailu textu je zřejmé, že projekty budou muset přispívat ke snížování emisí nebo zvyšování energetické účinnosti. Podpora je navázána na příslušný kód intervence snížování CO₂, což je chyba. Energetice musí být vyčleněn dostatečný prostor v samostatných komponentách, podmínka v praxi zásadně omezí využitelnost této podpory pro všechny podniky. Prokazovat přímou souvislost či plnění indikátoru snížování CO₂ a zvyšování energetické účinnosti např. u projektů digitalizace vnitřních procesů je v případě MSP nereálné.

Tato připomínka je zásadní.

23.Ke komponentě 1.5 Digitální transformace podniků – podpoře nasazení nových technologií

Je patrné, že se počítá spíše s projekty rozvoje nových technologií, než s jejich praktickým nasazením např. v oblasti průmyslu, služeb, obchodu apod. Přitom by bylo vhodné mít v rámci této komponenty možnost primárně získat prostředky například pro **automatizaci a digitalizaci výrobních a nevýrobních procesů, logistiky, rozvoj online platform, podpory cloudové infrastruktury apod.**

Tato připomínka je zásadní.

24.Ke komponentě 1.5 Digitální transformace podniků – IPCEI

Rádi bychom znali rozdělení alokace subkomponenty Programy přímé podpory digitální transformace podniků mezi IPCEI a podporu jednotlivých projektů. Alokační na IPCEI v rámci této komponenty by neměla přesáhnout 5 % z celkové alokace na komponentu 1.5.

25.K 2. pilíři a chybějící komponentě na zelenou tranzici průmyslu

Žádáme o **zahrnutí „zelené tranzice“ pro všechny průmyslové sektory do NPO a k tomuto účelu vytvoření speciální komponenty „2.X Transformace průmyslu“** či obdobně. Udávaná komponenta k využití 2.3 Přečes na čistší zdroje energie je zaměřená na FVE a SZT. Chybí ale jakákoliv komponenta na snížování spotřeby energie zahrnující technologická opatření v průmyslu.

Odůvodnění:

Zelená tranzice se netýká pouze energetiky, ale všech průmyslových sektorů. S ohledem na vysoké investice, které potvrzuje i připravovaná studie dekarbonizace MPO pro jednotlivé sektory průmyslu jako podmínku úspěšné transformace, jsou však připravované zdroje velmi omezené. Respektujeme dostupné zdroje z Modernizačního fondu, nicméně absorpční kapacita je mnohem vyšší a měla by sloužit jako doplňkový nástroj k programu ENERGETICS Modernizačního fondu, kde byly indikovány připravené projekty převyšující alokaci programu.

Strategickým cílem pro ČR i v zájmu ochrany jeho konkurenceschopnosti je podpořit transformaci všech průmyslových sektorů.

Tato připomínka je zásadní.

26.K chybějící podpoře pořízení kolejových vozidel

Žádáme **obnovu položky na zajištění podpory nákupu nových kolejových vozidel ve výši alespoň 2 mld. Kč.** Podpora nových železničních kolejových vozidel je nutná zejména v případě alternativních paliv. Případně zajistit finance z OPD III.

Odůvodnění:

Podpora byla plánována v 2.1 subkomp. 5 Zlepšení energetické efektivity dopravy (obnova železničních vozidel v elektrické trakci pro regionální dopravu a podpora intermodální nákladní dopravy) s alokací 12,9 mld. Kč, dále v 2.3 subkomp. 2.3.3 Modernizace lokomotiv s alokací 1 mld. Kč a v 2.4 subkomp. 2.4. Železniční (kolejová) vozidla na alternativní pohon s alokací 2 mld. Kč.

Investice do infrastruktury bez adekvátních investic do vozidel nepovedou k dosažení evropských cílů. V okolních státech je nákup také podporován za přispění evropských fondů, a to v podstatně větší míře. Jedním ze základních cílů železnice je dekarbonizace. Té nelze dosáhnout pouhou modernizací, nýbrž nákupem nových vozidel na elektřinu či alternativní palivo.

Odstranění podpory z NPO není v souladu s cílem RRF snížit následky pandemie a podpořit investice do ekologické a digitální transformace evropské ekonomiky. Dopravci mají zájem o strukturální transformaci a **alokace finančních prostředků na podporu obnovy ŽKV s alternativními palivy je důležitým prvkem pro její realizaci**, která je součástí **automatizace, digitalizace a energetických úspor**.

Alternativně bychom rádi upozornili, že s ohledem na navýšení prostředků plánovaných pro OPD III bychom uvítali zařazení obdobné podpory i do tohoto nástroje.

Tato připomínka je zásadní.

27.K chybějící podpoře rozvoje energetické infrastruktury

Navrhujeme v rámci pilíře **vytvoření speciální komponenty „2.X Energetická infrastruktura“**.

Odůvodnění:

Cílem nové komponenty je zrychlení rozvoje energetické infrastruktury, která je nutná pro úspěšné splnění cílů pilíře a cílů klimatické neutrality a podpory digitalizace. Z komponenty by provozovatelé sítí čerpali prostředky ke zvýšení odolnosti sítí a možnosti předcházení blackoutu, zvýšení kybernetické a fyzické bezpečnosti kritické infrastruktury, zrychlení digitalizace energetiky (zavádění smart metering, dálková signalizace a ovládání sítí apod.), rozvoji a obnově páteřních sítí 110 kV a vyšších napěťových hladin. Komponenta plní zelenou i digitální agendu.

Tato připomínka je zásadní.

28.Ke komponentě 2.1 Udržitelná a bezpečná doprava – podpoře vodní dopravy

Požadujeme doplnit podporu vodní dopravy u *Zvýšení podílu elektrické trakce* v „Oblast politiky/obor zájmu“, *zvýšení podílu* této dopravy v „Cíl“ a dle doplnění níže v „Reformy a/nebo investice“.

„Reformy a/nebo investice:

Investice obsahuje následující oblasti podpory: výstavbu ERTMS na železniční síti a modernizace systému datového přenosu pro řízení železničního provozu. Jde o zajištění mezinárodní interoperability, zkvalitnění poskytovaných služeb, zvýšení bezpečnosti provozu a optimalizaci kapacity železniční infrastruktury.

V oblasti vodní dopravy se jedná o zavádění říčních informačních systémů (RIS) a respondérů AIS pro zvýšení bezpečnosti, efektivnosti a kontrolní činnosti vnitrozemské plavby.

Odůvodnění:

Je zcela opomenuta problematika vnitrozemské vodní dopravy, která je uváděna náhodně v následujících kapitolách. Chybí zmínka o alternativních palivech (vodík). Požadujeme o doplnění jak v úvodní části, tak v oblasti plnění cílů Zelené dohody pro Evropu, a to i přesto, že projekty vodní dopravy v infrastrukturní části budou minimální, protože jsou financovány z jiných prostředků. Na tuto kapitolu ale navazují další programy dekarbonizace, které je účelné rozšířit o možnosti investic do inovací ve vodní dopravě.

Tato připomínka je zásadní.

29.Ke komponentě 2.1 Udržitelná a bezpečná doprava – úsporám konečné spotřeby energie

Doporučujeme **vyčíslit očekávané úspory konečné spotřeby energie** v komponentě 2.1, kterým přispěje k závaznému cíli ČR v úsporách konečné spotřeby energie podle článku 7 směrnice o energetické účinnosti. Pro komponenty 2.2.-2.5. je očekávaná úspora vyčíslena, pro komponentu 2.1 však chybí.

30.Ke komponentě 2.2 Snižování spotřeby energie – nepřítomnosti podpory soukromého sektoru

Je třeba **mezi příjemce zahrnout podnikatelský sektor** včetně průmyslu a obchodu.

Odůvodnění:

Podnikatelský sektor včetně průmyslu a obchodu může nabídnout pro cílení projektů nemalý **prostor pro zavádění „green technologies“ a snižování uhlíkové stopy** – např. i v podobě vytápění, provozní úspory energie apod. Infrastruktura průmyslu a obchodu už podobné aktivity zná a investice z NPO by byla jejich vítaným posílením – ve prospěch celkového plnění klimaticko-energetických cílů.

Tato připomínka je zásadní.

31.Ke komponentě 2.2 Snižování spotřeby energie a 2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší

- a) Navrhujeme doplnit **zvýšení objemu důkladných/hlubokých renovací budov na 3 %** podlahových ploch renovací ročně, které jsou velmi významným nástrojem splnění požadovaných cílů dekarbonizace a koordinovat je s přidruženými programy.
- b) Navrhujeme doplnit **podporu metody u veřejných zakázek, která hodnotí parametry budovy s ohledem na dlouhodobé provozní náklady**, nikoli jen na nejvyšší prvotní pořizovací cenu.
- c) Navrhujeme doplnit **využívání inovativních energetických obchodních modelů** jako „vytápění / chlazení jako služba“.

Odůvodnění:

Energeticky úsporná a environmentálně kvalitní výstavba a renovace budov má velký potenciál přispět k plnění českého cíle pro zvyšování energetické účinnosti do roku 2030. Progresivní scénář z připravené strategie renovace budov může přispět naplnění 75 % cíle podle čl. 7 směrnice o energetické účinnosti. Ve všech segmentech je přítom investice do renovace jednoznačně pozitivní a má řadu přínosů. Systematická renovace budov má také významný dopad do dekarbonizace ČR.

Velkou výhodou státních investic do těchto programů je finanční páka na celkové investice. Veřejných prostředků se předpokládá zhruba 1/3, zbývající 2/3 pak doinvestuje vlastník nemovitosti.

Tato připomínka je zásadní.

32. Ke komponentě 2.3 Přechod na čistší zdroje energie – podpoře OZE

- a) Nastavení podmínek podpory FVE zcela kopíruje podmínky podpory v OP TAK, a nepřispívá tak k diverzifikaci připravovaných projektů. **Doporučujeme proto uvolnit podmínky pro přidělování dotací i komplexnějším projektům FVE, např. i včetně akumulace energie, a diverzifikovat tak podmínky vůči např. OP TAK.** Dále požadujeme jasně prioritizovat souslednost financování typově podobných projektů do vyčerpání alokace jednotlivých zdrojů v chronologii NPO – OP TAK – Modernizační fond. **Je třeba zvážit navýšení celkových prostředků.**
- b) Požadujeme doplnit komponentu o další skupinu investic – **Výstavba bioplynových stanic.**
- c) Požadujeme doplnit komponentu o další skupinu investic – **Výstavba výroben biometanu a vodíku.**
- d) Požadujeme doplnit komponentu o další skupinu investic – **Modernizace infrastruktury pro přepravu, distribuci a ukládání plynu.**
- e) Doporučujeme **zohlednit dopady, které bude mít další rozvoj obnovitelných zdrojů na provozovatele distribučních soustav** (potřeba nutných dodatečných investic do další instalace smart prvků).

Odůvodnění:

- a) Celková výše alokace je příliš nízká na zajištění navýšení potřebných investic k dosažení klimatických cílů, navíc je zaměřena pouze na malé FVE zdroje určené primárně pro vlastní spotřebu.
- b) Je důležité (i z hlediska dekarbonizace průmyslu) ponechat alespoň BPS pro průmysl z ČOV a odpadů. Tvzení o synergiích nejsou platná – resp. OP ŽP je pro podniky obtížně využitelný a z OP TAK nelze čerpat pro zařízení spadající do EU ETS. Modernizační fond pro průmysl nealokuje dostatek financí.
- c) Je třeba zajistit diverzitu OZE. Orientace na jedinou technologii může způsobovat problémy v zásobování, přičemž biometan podle schváleného Vnitrostátního plánu ČR bude vedle plnění cíle v dopravě plnit i cíl OZE v teple. Omezení pouze na fotovoltaiku a teplárenství není opodstatněné. Biometan plně spadá do Taxonomie a podporuje plnění Taxonomie i v jiných oblastech. Vznikající Národní vodíková strategie specifikuje potřeby ČR v oblasti vodíku. Výroba vodíku jako taková potřebuje pro rozjezd podporu, která není k dispozici.
- d) V souvislosti s rozsáhlým rozvojem FVE a souvisejícím rozvojem výroben vodíku je třeba adaptovat plynárenskou soustavu na akceptaci a vhodné využití obnovitelného vodíku.
- e) S ohledem na zapojování intermitentních OZE je nutné uvažovat o nutných dodatečných investicích do další instalace smart prvků do distribuční soustavy, a to s ohledem na požadavek bezpečnosti a spolehlivosti dodávek. Uvolnění prostředků na výstavbu nových OZE bez odpovídajícího reflektování této skutečnosti povede k tomu, že budou nutné dodatečné náklady spojené s instalací chytrých prvků přenášeny na koncového zákazníka. Bez zdrojů financování pro provozovatele distribučních soustav nebude s vysokou pravděpodobností možné naplňovat cíle zelené tranzice dostatečně rychle.

Tato připomínka je zásadní.

33. Ke komponentě 2.3 Přechod na čistší zdroje energie – Modernizace distribuce tepla

- a) V rámci podpory SZT je kromě rekonstrukcí parních rozvodů tepla také **nezbytné umožnit rekonstrukce horkovodních rozvodů a předávacích stanic.**
- b) Na str. 194 je nutné upravit a vypustit slova „~~U soustavy zásobování tepelnou energií by se měly odlišovat dodávky tepla pro dva typy zákazníků: 1. „regulovaný zákazník“... pásmo uvolněné regulace.“~~“.
- c) Alokační na SZT je nedostačující, je potřeba ji navýšit.

Odůvodnění:

- a) Cílem modernizace distribuce tepla by neměla být pouze rekonstrukce parních sítí, ale také sítí horkovodních a teplovodních a předávacích stanic.

- b) Upozorňujeme, že tento směr vývoje regulace cen tepla již ERÚ opustil, nadále se předpokládá věcné usměrňování ceny tepla pro všechny zákazníky.
- c) V případě SZT je alokace nedostačující, nutným předpokladem pro úspěšnou transformaci teplárenství je, aby byla financována jak z NPO (distribuce tepla), tak z Modernizačního fondu (rekonstrukce a modernizace zdroje). Po vyčerpání NPO v této oblasti, s ohledem na relativně nízkou alokaci prostředků, by měla být i modernizace distribuce tepla financována z Modernizačního fondu.

Tato připomínka je zásadní.

34. Ke komponentě 2.4 Rozvoj čisté mobility – typu podporovaných vozidel

- a) Podporujeme zachování podpory pro nízko- a bezemisní vozy do 50 g CO₂/km (BEV a PHEV). Limit vychází ze směrnice 2019/1161, kterou se mění směrnice 2009/33/ES o podpoře čistých a energeticky účinných vozidel.
- b) Je nutné doplnit možnost podpory zemního plynu, při zachování alokace na vozidla na elektřinu a vodík a související infrastrukturu. Je třeba reflektovat reálné technologické možnosti některých kategorií vozidel z hlediska využití alternativních pohonů. Pokud nelze podpořit zemní plyn jako takový kvůli postoji EK, pak je nutné umožnit podporu alespoň jejich obnovitelné variantě – bioLNG a bioCNG. **Pokud uvedená alternativní paliva podpořit nelze, žádáme o odůvodnění s odkazem na příslušnou legislativu atp.**

Odůvodnění:

- a) Je třeba, aby k rozvoji nízko- a bezemisní mobility a benefitů z ní plynoucích byla využita dostupná a perspektivní paliva, a to i s ohledem na možnosti v jednotlivých kategoriích podpořených vozidel a v souladu s NAP čisté mobility.
- b) Vozidla na zemní plyn mají výrazně nižší dopady z pohledu škodlivých látek pro člověka a zároveň jejich paliva existují i v obnovitelné variantě, proto by měla být umožněna jejich podpora. To je v souladu s cíli Aktualizace NAP CM pod bodem 8.2 na kartách S 8 až S 12 a pod bodem 8.3 na kartách S 14, S 16 a S 17. Podporu plynové mobility je nezbytné vnímat v kontextu NAP CM a evropských závazků, přičemž při plnění cílů je využití biometanu ve formě bioCNG a bioLNG nezbytné. Pro těžká užitková vozidla (především nákladní přepravu) je i v blízké budoucnosti (období realizace podpory NPO) nejperspektivnějším zdrojem LNG. Větší rozšíření jiné technologie není reálné kvůli příliš malému dojezdu, nižší přepravní kapacitě, nemožnosti pravidelně dobíjet v systému just-in-time či kvůli tomu, že rozvoj některých technologií se očekává až v dalších letech. Zejména u vozidel hromadné dopravy osob dává smysl využití CNG, které je vysoce vyvinutou technologií, v praxi vyzkoušenou a schopnou širokého nasazení za nižších dopadů na životní prostředí. Dle současné legislativy (směrnice 2019/1161) jsou navíc těžká vozidla na LNG a autobusy na CNG a LNG považována za čistá vozidla. Proto by měla být umožněna podpora alespoň bioCNG a bioLNG.

Tato připomínka je zásadní.

35. Ke komponentě 2.4 Rozvoj čisté mobility – nastavení podpory a výše alokace

- a) Dle tabulky 3 budou alokace v této komponentě až na jednu položku k dispozici až v roce 2022. I vzhledem k současnému výpadku podpory čisté mobility, cílům v NAP CM či klimatickým závazkům ČR, **by bylo třeba začít již v roce 2021**, aby ČR nezaostávala za dalšími zeměmi EU.
- b) **Podporujeme zařazení podpory nákupu vozidel** pro podnikatele a municipality při zachování příslušné alokace. Je třeba, aby byly podpořeny podnikatelské subjekty všech velikostí a bylo využito grantů jako nástrojů podpory. Jaké kategorie vozidel budou podporovány (žádáme širší zaměření, dle potřeb daného žadatele, včetně vozidel nad 3,5t a podkategorie speciální stroje)?

- c) Je třeba **zachovat nastavené finanční alokace na budování plánované alternativní infrastruktury** (v předložené verzi) NPO v souladu s pravidlem podpory 37 % projektů na oblast změny klimatu, s přihlédnutím k budování 1700 veřejných dobíjecích bodů. Je třeba se zaměřit zejména na rychlo-dobíjecí infrastrukturu (100kW+) v rámci NPO a návazně financování dobíjecí infrastruktury v rámci OPD 2021+, stejně jako na budování plnicích vodíkových stanic.
- d) Je nezbytné **doplnit podporu výstavby biometanových stanic a konverze stávajících BPS** vyrábějících elektřinu na biometanové stanice s cílem podpořit výrobu a využití biometanu pro plnění výše uvedených cílů v dopravě.
- e) Zároveň upozorňujeme, že **celkové prostředky nemusí dostačovat**. NPO nepředpokládá podporu hodnototvorného řetězce výroby vozidel a prvků infrastruktury v ČR, ale pouze nákup. **Doporučením je zařadit mezi podporovaná opatření také investice směřující k výstavbě provozů vyrábějících prvky této infrastruktury**, a vymezit na ně dodatečnou alokaci prostředků ve výši alespoň 1-2 mld. Kč.

Odůvodnění:

- a) Je nutné začít co nejdříve i kvůli zpoždění ostatních OP.
- b) Pro dosažení plynulého náběhu alternativní dopravy je nutné podpořit rozvoj čisté mobility v počátečním období. Podpora pro municipality je navíc v souladu se směrnicí 2019/1161, kterou se mění směrnice 2009/33/ES o podpoře čistých a energeticky účinných vozidel, která stanoví podíl pro pořizování nízko a bez-emisních vozů veřejnými zadavateli.
- c) Minimální počet potřebných dobíjecích bodů v souladu s nízkým scénářem NAP CM je 19 tisíc, ale vzhledem ke zpříšňování emisní legislativy EU je nutné cílit na horní hranici 500 tisíc elektrických vozidel a 35 tisíc dobíjecích bodů v roce 2030. V současnosti je v ČR pouze 78 rychlo-dobíjecích veřejných stanic od 75kW+ (tedy 11 %). Dle zprávy EK k National Implementation Reports v rámci hodnocení směrnice 2014/94/EU pro ČR dále klesá podíl infrastruktury pro vysokorychlostní dobíjení ze 67 % v 2018 na 18 % v roce 2025 a 11 % v roce 2030. Je nutné vybudovat současně i odpovídající infrastrukturu (závazky do roku 2023) a zamezit výpadku ve financování zejména rychlo-dobíjecí infrastruktury v období do vypsání prvních výzev z OPD3 (2021-2027)
- d) Dle NAP CM. Podle schválené aktualizace NAP CM je jedním z cílů karty P 4 nastavení podpory pro nové výroby bioplynu tak, aby byla zajištěna návratnost investic včetně výroby biometanu. V souladu s NAP CM je potřebná i podpora výstavby zkapařovacích stanic LNG na plynárenské soustavě ČR (karta P 5), která umožní výrobu s certifikací původu bio-LNG včetně toho tuzemského. Tím se zkrátí transportní vzdálenosti oproti dovozu ze zahraničí a dojde k diverzifikaci zdrojů.
- e) S ohledem na rozvoj elektromobility v EU je z pohledu ČR významná alespoň částečná soběstačnost v oblastech výroby bateriových článků a těžbě souvisejících surovin; výroby elektrovozidel a jejich součástí; výroby a instalaci prvků veřejné dobíjecí infrastruktury a akumulace energie.

Tato připomínka je zásadní.

36.Ke komponentě 2.4 Rozvoj čisté mobility – další připomínky

- a) Je nutné **umožnit podpory nákupu a modernizace elektroodů včetně infrastruktury (terminálů) v logistických firmách s novou alokací alespoň 300 mil. Kč.**
- b) Z jakého důvodu jsou dobíjecí stanice pro obce, kraje a státní správu v sekci veřejné infrastruktury? Jsou zařazeny správně?
- c) V případě podpory nákupu vozidel pro veřejnou hromadnou dopravu navrhujeme rozšíření na další kraje a města ČR při zajištění dostatečného financování této oblasti.

Odůvodnění:

- a) Elektrizace lodí a vodní doprava zcela z NPO vypadla. Je tak opomíjeno podnikatelské prostředí vnitrozemské vodní dopravy, kdy neumožňuje využití prostředků s cíli Zelené dohody pro větší využití

a dekarbonizaci vodní dopravy. Je potřeba rozšířit podporu elektromobility o možnost podpořit inovace a remotorizace plavidel elektropohony či hybridními pohony pro zavedení bezemisní vodní dopravy. NPO neřeší potřebu ekologizace a dekarbonizace vodní dopravy, opomíjí projekty ke zlepšení bezpečnosti lodního provozu, stejně tak podporu jeho ekologizace podporou alternativních paliv. Všechny části dokumentu hovoří o multimodalitě, které ovšem nelze dosáhnout bez podpory nejenom železniční, ale také vodní dopravy. Návrh nereflktuje vládou schválenou Dopravní politiku ČR 2021–2027, kde je přímo úkol 1.3.1.9 Zavádět alternativní paliva ve vnitrozemské plavbě.

- b) Dobíjecí stanice pro obce, kraje a státní správu jsou neveřejné dobíjecí stanice, ale v NPO jsou vedené jako veřejné, takže z nich vyplývají povinnosti veřejně přístupných dobíjecích stanic.
- c) V oblasti snižování emisí z veřejné hromadné dopravy je třeba realizovat opatření v celé ČR.

37.Ke komponentě 2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda – 1.1 Budování recyklační infrastruktury

Je důležité podpořit i recyklátory jiných odpadů, a to zejména plastů a kompozitních materiálů, nejen nakládání s biologicky rozložitelnými odpady. Zároveň je potřeba motivovat výrobce k použití recyklátu.

Odůvodnění:

Umíme vytřídit tyto odpady (plasty a kompozitní materiály), ale nemáme zpracovatele, kteří by je přeměnili na použitelné suroviny. Recyklát nesmí být dražší než původní surovina, jinak by nebyl využíván.

38.Ke komponentě 2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda – 1.2 Budování odpadové – Energetické infrastruktury pro nakládání s vybranými druhy odpadů

- a) Požadujeme posilování infrastruktury na **energetické využití odpadů rozšířit i na další žadatele – firmy a podnikatele celkově**, nejen na samosprávy a jejich společnosti a odpadové společnosti.
- b) Navrhujeme rozšířit vybrané druhy odpadů o komunální a ostatní a **navýšit alespoň o 2 mld. Kč**.

Odůvodnění:

- a) Energetické využití odpadů je potřeba umožnit i v rámci soukromých subjektů.
- b) Energetické využití ostatních odpadů včetně komunálního je opomenuto. NPO uvažuje s budováním odpadové – energetické infrastruktury pro nakládání s vybranými druhy odpadů s kapacitou pouze 3 000 t, což považujeme za nedostatečné.

Tato připomínka je zásadní.

39.Ke komponentě 2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda – 2.1 Cirkulární řešení v podnicích

- a) Požadujeme **navýšení u subkomponenty „Cirkulární řešení v podnicích“ alespoň o 1 mld. Kč**, minimálně celkově na 2 mld. Kč.
- b) Zároveň je nutné doladit textaci subkomponenty, aby z textu jednoznačně plynulo, že do podporované oblasti patří i **recyklační kapacity a zařízení ve firmách**. Bez větší podpory oběhového hospodářství v podnicích nebude moci být naplněna přidružená reforma NPO *Implementace nové legislativy odpadového hospodářství ČR* (včetně omezení skládkování do roku 2030) a úspěšně naplněna další reforma *Strategie Cirkulární Česko 2040*.
- c) Zároveň je nutné zajistit **plošnou podporu oběhového hospodářství**, nejen nedostatečně velkým projektům. CE je aktuálně vedle nízkouhlíkové transformace hlavním transformačním směrem a je třeba ji podporovat velmi intenzívně a plošně.

Odůvodnění:

MPO samo přiznává, že v OP TAK došlo k podcenění oblasti „Cirkulární řešení v podnicích“ ve vztahu k odhadované absorpční kapacitě. V NPO se sice oblast navýšilo v reakci na požadavek Svazu alespoň na 1 mld., ale i to požadujeme za nedostatečné. Pro zabezpečení alespoň jedné smysluplné výzvy v daném období je třeba alespoň alokace 2 mld. Kč. Jinak bude omezena možnost a motivace firem předkládat projekty s významnými přínosy například v oblasti recyklace. V ČR je navíc recyklační byznys málo rozvinutý a pokud je dle tvrzení vlády prioritou, musí tomu odpovídat i jeho podpora.

Některé stávající programy jsou administrativně náročné pro stát i pro žadatele a podmínky nejsou atraktivní pro realizaci příslušných opatření

Nedostatečnou podporu a vysokou absorpční kapacitu ilustruje i to, že při sběru projektů pro NPO jsme narazili i na projekty, které by k recyklaci mohly výrazně přispět, ale jejich finanční náročnost je velmi vysoká a v součtu řádově převyšuje uvažovanou podporu v rámci NPO i ostatních programů.

Tato připomínka je zásadní.

40. Ke komponentě 2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda – 2.2 Úspora vody v průmyslu

- a) Požadujeme **zvýšit alokaci subkomponenty „Úspora vody v průmyslu“ alespoň na 1,5 mld. Kč.**
- b) Žádáme **snížit související milník (počet projektů nyní min. 50)** a umožnit podporu projektů s významnějšími přínosy.
- c) Upozorňujeme, že v popisu komponenty 2.7 chybí informace, že cílem jsou nejen úspory vody, ale i její recyklace.
- d) Je třeba zajistit i podporu projektů a opatření (nikoliv jen inovačních) na **zlepšování kvality vypouštěných odpadních vod průmyslovými podniky** (alespoň těch se zajištěnou recirkulací odpadních vod), **a to vod vypouštěných přímo z podniků či z jejich ČOV. Pokud toto není v rámci NPO možné, prosíme poukázat na zdroj, který takovou podporu zajistí.**

Odůvodnění:

- a) Nerozumíme krácení u takto významné komponenty, která je opět podceněna. Navíc i v OP TAK je tato oblast podhodnocená, v NPO tedy nelze dále alokaci snižovat, ale měla by být navýšena. U opatření nakládání s vodou ve firmách se často jedná i o investice, které při nízké míře podpory nejsou ekonomicky přijatelné. Efekt je ještě více posílen současnou složitou ekonomickou situací řady firem. Protože jsou ale pozitivní dopady těchto opatření pro životní prostředí a využívání vody nesporné, je nutné zajistit atraktivnější podmínky podpory.
- b) Milník (počet projektů) považujeme za omezující pro plnění smyslu dané komponenty a hlavních cílů (retence, recyklace vody). Minimum 50 projektů vychází při nezvýšené alokaci na 20 mil. Kč, což je u projektů v této oblasti (např. retence) velmi nízká částka.
- c) Recyklace vody je také nutná.
- d) Důvodem je mj. fakt, že se významně zpříšňuje legislativa a limity pro vypouštěné látky (zejména v rámci BREF), které se mnohdy blíží limitům technologických možností.

Tato připomínka je zásadní.

41. K druhému pilíři a vodními hospodářství

S ohledem na nutnost podpory cirkulární ekonomiky včetně tzv. vodního hospodářství je potřebné **řešit také situaci nepodnikatelských subjektů a podpory úspory vod v jejich případech.** Např. výzkumné organizace s rozsáhlými areály také mohou v praxi významně přispět svými úsporami vody.

Tato připomínka je zásadní.

42. Ke komponentě 2.8 Regenerace brownfieldů

Požadujeme **navrácení komponenty 2.8 Regenerace brownfieldů do NPO s primárním zaměřením na podporu regenerace specifických rozlehlých areálů brownfieldů s alokací alespoň 4 mld. Kč s využitím pro podnikatelský sektor a průmyslové areály.**

Odůvodnění:

Regenerace brownfieldů přispívá k plnění klimatických cílů, ke kterým se ČR zavázala a zároveň iniciuje komplexní přeměny lokalit s historickou zátěží. Realizace podobně rozsáhlých investičních projektů, i s ohledem na jejich rozlohu a ekologickou zátěž, není bez veřejné podpory prakticky možná. Zároveň tím dojde k plnění Národní strategie regenerace brownfieldů.

Zejména z pohledu strukturálně postižených krajů a hospodářsky ohrožených území musí NPO pamatovat na regeneraci brownfieldů. Kromě environmentálních přínosů komplexní přeměny lokalit prostřednictvím posílení ekologické stability území, omezení záboru nové zemědělské půdy a zahušťování měst, přinese regenerace brownfieldů podstatný impuls pro rozvoj lokálních investic a kvalitu života v regionu. Transformované území je nezbytné k rozvoji podnikání a dalších investic v oblasti.

Tato připomínka je zásadní.

43. Ke komponentě 3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace – typu podporovaných škol

Žádáme vyškrtnout informaci o záměru podporovat pouze veřejné školy (box „Dodržování pravidel státní kontroly“) a **umožnit podporu i škol neveřejných** v části *Reforma kurikula a její implementace, Implementace digcompedu a Fond mobilních digitálních zařízení pro znevýhodněné žáky a digitalizace základních a středních škol.*

V části Fondu mobilních digitálních zařízení pro znevýhodněné žáky a digitalizace základních a středních škol je potřeba **podporovat i střední školy** (v popisu implementace jsou pouze základní školy). Dále doplnit, že při výpočtu koeficientu bude vycházeno nejen ze sociálně-ekonomických parametrů, ale také ze **specifik výuky v jednotlivých školách tak, aby zejména u středních škol byly prostředky pořizovány dle odpovídající náročnosti výuky s cílem efektivity využití pořízených prostředků.**

Odůvodnění:

Podpora z NPO by měla být umožněna všem školám, nejen veřejným. I na neveřejné školy se vztahují státní vzdělávací strategie a revize vzdělávacích programů či rozšíření distanční výuky. Proto je třeba zvyšování digitálních kompetencí učitelů, žáků a studentů podporovat i zde. Stejně tak by měly mít všechny školy možnost pořídit pokročilé vybavení pro výuku ICT.

Přestože Cíl 3 uvádí, že základní a střední školy mají pro žáky vybavení pro výuku nové informatiky, mělo by toto být výslovně zmíněno i odstavci na str. 273 výše. Tedy formulace, že fond mobilních digitálních zařízení by měly mít možnost vytvářet i střední školy. Rovněž je třeba při výpočtu koeficientu zohlednit i specifika výuky v jednotlivých školách, zejména u SŠ (u nichž existují rozdílné nároky na úroveň vybavení především v závislosti na jejich zaměření a předchozích investicích).

Tato připomínka je zásadní.

44. Ke komponentě 3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace – Implementace digcompedu

Text boxu „Implementace“ navrhujeme **upravit/doplnit** následovně:

*„Do konce roku 2022 bude také jako podpora vytvořena elektronická knihovna digitálních vzdělávacích zdrojů pro ZŠ i SŠ na podporu inovace vzdělávacího obsahu, **a to jak pro všeobecně-vzdělávací, tak i odborné předměty.**“*

Odůvodnění:

Je zásadní, aby byly v knihovně digitálních vzdělávacích zdrojů připraveny recenzované vzdělávací materiály nejen pro všeobecně-vzdělávací předměty (kterých je již dostatek), ale i pro předměty odborné pro SŠ (které jsou v současnosti pokryty jen minimálně). Bez digitálních materiálů nemůže probíhat na odborných středních školách distanční, ale ani prezenční digitální výuka.

Tato připomínka je zásadní.

45. Ke komponentě 3.2 Adaptace kapacity a zaměření školních programů – typu podporovaných škol

Žádáme vyškrtnout informaci o záměru podporovat pouze veřejné školy na str. 277 a **umožnit podporu i škol neveřejných.**

Odůvodnění:

Neveřejné vysoké školy by neměly být vynechány z podpory při rozvoji podmínek pro další vzdělávání. Neveřejné školy mohou být při splnění předpisů o veřejné podpoře podpořeny z veřejných prostředků.

Tato připomínka je zásadní.

46. Ke komponentě 3.2 Adaptace kapacity a zaměření školních programů – opatření pro doučování žáků

V tabulce „3. Zavedení opatření pro doučování žáků a cílenou přípravu na vyučování“, str. 285, box „Cíl“ požadujeme **doplnit letní výukové kempy:**

„3. Letní výukové kempy – Cílem aktivity je umožnit doplnění či rozšíření znalostí a dovedností pro žáky, kteří mají problémy vyplývající z distanční výuky nebo potřebují doplnit vzdělávání v souvislosti se školním neúspěchem. Tato aktivita bude realizována ve spolupráci s mládežnickými organizacemi, zařízeními pro volnočasové aktivity dětí a mládeže, science-centry či neziskovými organizacemi, zaměřenými na oblast mládeže.“

O tyto organizace je nutné rozšířit boxy „Implementace“ a „Spolupráce a zapojení zúčastněných stran“.

Odůvodnění:

Přestože se na str. 278-279 v oblasti cílů mluví o zařazení aktivity zaměřené na letní výukové kempy, jako jednom z opatření na doučování žáků a cílenou přípravu na vyučování, v popisu cílů konkrétní reformy již není uvedena. Požadujeme proto aktivitu doplnit. Považujeme organizované volnočasové aktivity za nástroj, jak cíleně doplnit/rozšířit potřebné znalosti a dovednosti žáků.

47. Ke komponentě 3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce – 1. Rozvoj politiky zaměstnanosti (rekvalifikace a další profesní vzdělávání) – propojení nástrojů dalšího vzdělávání

Do popisu reformy „1. Rozvoj politiky zaměstnanosti (rekvalifikace a další profesní vzdělávání)“, str. 303, požadujeme do boxu „Výzva“ vložit nový cíl „**2. Aktualizace a rozvoj systému dalšího vzdělávání na principu sdílené odpovědnosti**“ (následující cíle přečíslovat) a do boxu „Cíl“ na str. 304 vložit nový text pro reformní cíl 2 takto (následující cíle přečíslovat):

**„2) Aktualizace a rozvoj systému dalšího vzdělávání na principu sdílené odpovědnosti
Současně s vytvořením koordinačního mechanismu je nezbytné zajistit propojení a cyklickou aktualizaci všech vzájemně souvisejících nástrojů dalšího vzdělávání tak, aby byly aktuální a dokázaly reagovat na rychlé změny dovedností, generované zaváděním principů Průmyslu 4.0. Jde zejména o komponenty predikčního systému Kompas, systému identifikace nových dovedností Kompetence 4.0, Národní**

soustavy povolání, Národní soustavy kvalifikací, systému modularizace rekvalifikací Kvasar ad., které musí být propojeny do funkčního celku. Tento úkol bude realizován společně a ve sdílené odpovědnosti se zaměstnavateli a jimi zřizovanými Sektorovými radami (jako garanty poptávky trhu práce) v úzké součinnosti s odpovědnými ministerstvy a zástupci zaměstnanců (odbory). Roční plán činnosti a výstupy aktualizovaných systémů budou schvalovány Výborem pro rekvalifikace a další vzdělávání na bázi tripartitního konsenzu. Prostředky z NPO budou využity pro revizi 14-ti prioritních sektorů během dvou cyklů aktualizací v letech 2022 a 2024.

Odůvodnění:

Kvitujeme výraznou revizi cíle ze strany MPSV, ale jsme přesvědčeni, že navržené činnosti a koordinační mechanismus nemůže fungovat bez provázání všech doposud vytvořených (parciálních) prvků systému dalšího vzdělávání a jejich aktualizace na principu sdílené odpovědnosti státu a sociálních partnerů. Bez sdílené odpovědnosti totiž není možné efektivně monitorovat skutečný dopad státem podporovaných nástrojů na trh práce. Odmítáme redukci role zaměstnavatelů jen na účast v navrhovaném Výboru, aniž by zaměstnavatelé měli vliv na obsah jednotlivých komponent systému dalšího vzdělávání a nesli za ně sdílenou odpovědnost. Pokud by i nadále byly obcházeny garanční orgány zaměstnavatelů pro oblast kvalifikací, tj. Sektorové rady, a nahrazovány ad-hoc individuálně vybranými jednotlivci z firem či škol, nebudeme moci považovat systémy dalšího vzdělávání ze strany zaměstnavatelů za relevantní skutečným potřebám trhu práce. Navrhovaný mechanismus sdílené odpovědnosti a schvalování výstupů na tripartitní bázi naopak může zájem firem o zapojení do up-skillingu a re-skillingu výrazně zvýšit.

Tato připomínka je zásadní.

48.Ke komponentě 3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce – 1. Rozvoj politiky zaměstnanosti (rekvalifikace a další profesní vzdělávání) – spolupráce s firmami a vzdělávacími institucemi

Do popisu reformy „1. Rozvoj politiky zaměstnanosti (rekvalifikace a další profesní vzdělávání)“, str. 303, požadujeme do boxu „Cíl“ na str. 305 doplnit text pro reformní cíl 5 takto:

*„V každém kraji vznikne minimálně jedno moderně technologicky vybavené vzdělávací centrum, jehož zakladatelem bude Úřad práce ve spolupráci s dalšími relevantními subjekty, zejména středními odbornými školami, **regionálními firmami, vzdělávacími institucemi** a vysokými školami (tedy min. 14 vzdělávacích center).“*

Odůvodnění:

Vyloučení firem a dalších vzdělávacích institucí z participace na tvorbě vzdělávací nabídky a na realizaci rekvalifikací je z našeho pohledu diskriminační. Zúžením rekvalifikací jen na SŠ a VŠ nebude možno nabídnout jiné programy, relevantní pro trh práce už z toho důvodu, že nabídka dalších vzdělávacích institucí ve spolupráci s firmami přináší pružnější reakci na dynamické změny požadavků trhu práce.

Tato připomínka je zásadní.

49.Ke komponentě 4.1 Systémová podpora veřejných investic

Souhlasíme, že podpora investic v regionech je důležitá, nesmí ale být vázána na původní politický Národní investiční plán. Chápeme, že MMR chce využít existující platformy, detailní podmínky výběru v NPO ale navíc nejsou uvedeny, aby bylo možné relevantně vyhodnotit. Proto je třeba ošetřit, aby se do výběru politicky nezasahovalo a vazba na „NIP“ uvedená v textu by měla být přehodnocena.

Tato připomínka je zásadní.

50.Ke komponentě 4.2 Nové kvazikapitálové nástroje na podporu podnikání a rozvoj ČMZRB v roli národní rozvojové banky a navýšení jejího základního kapitálu

Nesouhlasíme s navázáním komponenty 4.2 na plnění klimatických cílů, obdobně jako u komponenty 1.5 požadujeme odstranění této nesmyslné podmínky.

Odůvodnění:

Jedná se o hlavní Komponentu NPO na podporu MSP a pokud by mělo jít 100% financování pouze na oblasti zohledňující plnění klimatických cílů podle přílohy VI Nařízení, významně by to zúžilo možnosti podpory MSP. Kritéria pro dosažení zelených cílů více odpovídají jiným sektorům, kde je větší podíl velkých podniků. Pro malé podniky jsou parametry obtížně dosažitelné.

Podmínky pro splnění cílů jsou navíc ambicióznější než u dotačních programů. Zelené zaměření komponenty může změnit charakter programů, kdy původním cílem bylo podpořit perspektivní firmy postižené pandemií, stabilizovat jejich finanční situaci a navazující investice.

Tato připomínka je zásadní.

51.Ke komponentě 4.5 Rozvoj kulturního a kreativního sektoru – doplnění aktivit MPO a CzechTrade

Žádáme **doplnit** komponentu 4.5 o **Program Design Credit s alokací 180 mil. Kč, který by mělo na starost MPO a Design Centrum CzechTrade.**

Odůvodnění:

Žádáme využít dlouholeté zkušenosti agentury CzechTrade a její zavedenou spolupráci s průmyslovým sektorem v podpoře kulturních a kreativních odvětví a zapracovat jejich zapojení do komponenty 4.5 Rozvoj kulturního a kreativního sektoru.

Je potřeba poskytovat zvýhodněné designérské služby všem podnikatelským subjektům včetně velkých podniků za jednoduchých administrativních podmínek k jejich většímu uplatnění na zahraničních trzích.

Tato připomínka je zásadní.

52.Ke komponentě 5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe – alokaci

Komponentu 5.2 považujeme za dobře zpracovanou s jasnými výsledky. Navrženou **alokaci** na komponentu považujeme vzhledem k ostatním komponentám a nutnosti urychlit VaVal také v podnicích v souvislosti s extrémním tlakem na průmyslovou transformaci za ne příliš velkou a **je třeba ji v případě možnosti navýšit**. Komponenta musí být přístupná v maximální míře všem velikostem podniků.